

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre, januárban vagy februárban egyszerre kifizetve	120 L.
Egész évre, ha csak március 1 után fizeti egyszerre	130 L.
Fél évre	70 L.
Negyed évre	40 L.
Egyes szám ára	3 L.

Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:
PETRES KÁLMÁN

Egész éves előfizető, naptárunkat ingyen megkapja.

Megjelenik minden szombaton.

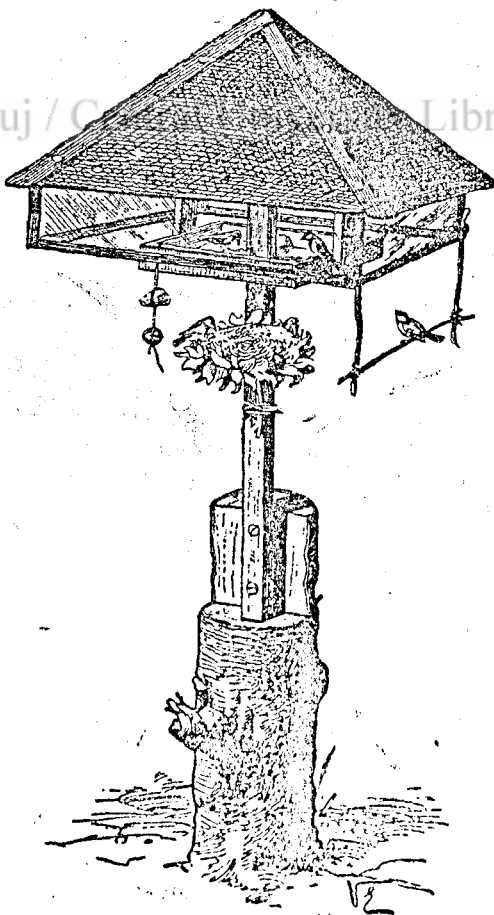
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-utca)
5. szám

Mindenkihez szólok, kinek szive és esze van!

Könnyű meleg szobából nézni a hóvihart, megrakott asztaltól hallgatni a fagyasztó vihar üvöltését, de keserves annak, kit kegyetlen sorsa az utcára dobott, kinek sem betevő falatja, de még fütetlen otthona sincs. Akadna-e szívtelen, aki az ilyen szerencsétlen nyomorultat üres kézzel bocsátaná ki, hogy didergő lelke mélyén tovább sirja kínos könnyeit? Nem kéregetek senki részére könyöradományt. Nem kívánom senkitől, hogy erszényét, hanem csak hogy szívét és szemét nyissaki. Nem emberről, sokkal szerényebb és igénytelenebb koldusokról van itt szó. Ezek nem kopogtatnak ajtókon, nem hálálkodnak az alamizsnáért, hogy „Isten adjon száz annyit,” de ők maguk fizetnek vissza ezerszeresen.

Nézz ki olvasóm udvarodra, ott látod őket, a sárgaruhás kis cinkéket, amint félig fagyva gubbasztanak a zuzmarás ágakon, vagy nagy kinnal kopácsolják a fagyos rögökből a megehető morzsalékokat. Ott látod a jeges, havas utakon, hol állati hulladékokban való keresgetésre kényszeríti őket az éhhalál réme. Legyen szived, ne hagyj őket éhen veszni! Ha pedig közönyös lennél, úgy szived helyett józan belátásod fog rávenni a könyörületességre. Mert ismered-e a cinkét?

Alig van kedvesebb látvány, mint amit nyáron a gyümölcsösben vagy az erdőszéleken nagy lármával

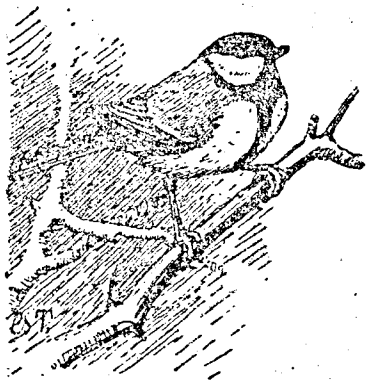
Madáretető.

fáról-fára szálló cinke csapat nyujt. Micsoda izgalmas nyüzsgés van ilyenkor az ágak között! Mert nincs fürgébb madár nála, mely hozzá még a legkitünőbb tornász is. A legkülönösebb testmozdula-

tokkal ugrál, bukik, függ, vizsgálódik, néha egy-egy levél hegyébe fogózva, fejével lefelé hintázik, de a következő pillanatban újra az ágak között sűrög-forog, közben azonban szaporán tisztogatja a rügyeket, a leveleket a férgektől és hernyóktól. Mindezt pedig olyan játékos ugrálás és soha meg nem szünő jókedvű csipogás, csicsérgés között teszi, hogy aki egy ilyen jelenetet végignézi, lehetetlen, hogy meg ne szeresse ezeket a virgonc, fürgé, vig, de örökké éhes csinos kis madarakat. Mert rengeteget esznek. Egy cinke naponként körülbelül annyi kártékony rovarot pusztít, amennyi testsúlyának a fele.

És pusztít télen is. Ilyenkor a lepkepetéket szedegeti, a kéreg alól veszi ki fürgé kopácsolással az ott meghuzódó kártékony rovarokat. Ha azonban olmos eső vagy hóvihart beburkolja a fákat s betakarja a földet is, honnan végső szükség esetén gyommagvakat szedegetnek, ekkor ezrével pusztulnak el szegények. Egy részüket ilyenkor a kintó éhség falvakba, városokba űzi smint néma koldusok, életmentő falatokért esdekelnek azokhoz, kiknek annyi szolgálatot tesznek. Ne hagyj pusztulni őket! Ha nincs szived, legyen eszed: minden elpusztult cinke sok millió élő hernyót és kártékony férget jelent!

Nálunk a madárvédelem — sajnos — annyira ismeretlen valami, hogy sokak előtt talán még maga a szó

Leghasznosabb madár a cinke vagy pintyőke.

is új. Egy ilyen rövid cikk keretében lehetetlen minden idevonatkozó dolgot ismertetni, ezért most csak a legsürgősebb tennivalókat említem itt meg. Szegénykéket mindenekelőtt az éhenpusztulástól kell megmenteni.

Nem olyan nagy dolog. Összerő az ember deszkából egy kiterített ivpapíros nagyságu tálcát, szélére párújjnyi párkányt szegez, hogy róla a rátejt elédelt a szél le ne fujja. Ne az udvarra, hanem a kertjébe, gyümölcsösébe tegye annak legcsendesebb helyére s valamely fának lehetőleg alacsonyan álló ágai közé erősítse. Fölébe kis tetőzet is kell, hogy a behavazástól mentve legyen. Legcélszerűbb a bemutatott kép szerint készült etetőt felállítani, mely kissé körülményesebb alkotmány ugyan, de házilag ez is elkészíthető és állandó s így nem kell évről évre gondoskodni etető felállításáról.

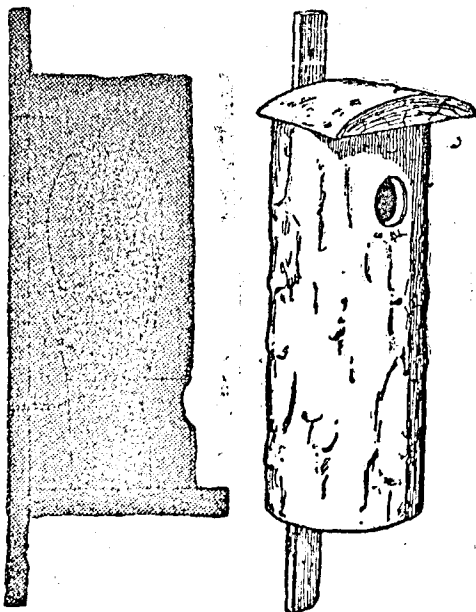
A képünkön bemutatott etető kb. 2 m. magas, egyéb méretei a rajz arányából könnyen megállapíthatók. A tetőzet alján az a kb. 8 cm. széles körülvegezés (esetleg el is maradhat) azért van, hogy a csipegető madárkák körül kiláthatnak, így nagyobb a biztonsági érzetük. Az etető ereszéhez több mag füzéretet, vagy spárgára kötött féldiókat akaszthatunk, ami mintegy hozzávezeti az etetőhöz az éhes madarakat. E célból napraforgó tányért is köthetünk az etető tartó oszlopához, melyet nem felesleges szélesen szeges dróttal is körülcsavarni, hogy a macskák fel ne mászhassanak.

Az etető tálcára lehet kenyérmorzsát is hínieni, de jobb ha az etetésre fagygyudarabokat, vagy a disznóölésnél kikerülő, amugy is értéktelen zsíros hulladékokat és olajos magvakat (tök, napraforgó, kendermag) használunk. De legjobb az u. n. madárkalács, mely úgy készül, hogy az említett magvakat nagyjában összezuzzuk és ugyanannyi

olvasztott faggyuval összekeverjük. Ha e tömeg kihűl és megszilárdul, belőle félökölnyi darabokat teszünk az etetőbe. Az így nyújtott táplálékra a cinkék addig, míg természetes táplálékot is szerezhetnek, csak nyalzkodni járnak, alig csipegetnek belőle valamit és csak akkor élnek kizárólag ebből, ha különösen a mostoha téli időjárás minden más elestől elzárja őket.

A cinkék télen messze elkorboróznak eleségért. Ilyenkor éjszakára farakások között, felhajló kéreg alatt húzódnak meg, hol közülök nagyon sok esik áldozatul a hidegnek és a ragadozó állatoknak. Kell tehát gondoskodnunk részükre alkalmas, védeit helyekről is. Ilyen mesterséges odut mutat be mellékelt képünk kívülről és átmetszetten. Kis leleményességgel mindenki megcsinálhatja ezt is. Egy kályhacsőnél valamivel vastagabb fából kb. 30 cm. hosszú darab kell hozzá, melybe a kívánt odut (7—8 cm. vagy nagyobb átmérőjű) befurhatja a kerékgyártó, vagy magunk is megcsinálhatjuk úgy, hogy a fát középen kettéhasítjuk s belsejét kivésve, a két felet összeillesztjük és megfelelő csavarral szorosan összetröföljük. Jó az üreget alól körte alakulag kiszélesíteni, falára pedig harántul párvást vésní, hogy a madárka kikapaszkodását megkönnyítsük. A bejáró lyuk ne legyen 4 cm.nél nagyobb átmérőjű. Még csak egy kis deszka tetőcskét kell szegeznünk rá és kész a mesterséges fészekodu, mely hogy a természeteshez minélhasonlóbb legyen, a kéreg épségére kell még lehetőleg ügyelni.

Ezeket aztán az etető környékén fatörzsekre, vagy ágakra függőlegesen szorosan odaerősítjük, vagy lehet magános szilárd póznákra is szegezi, úgy hogy kiáratuk ne essen északra és hogy lehetőleg ne legyenek 1 1/2 m-nél

Mesterséges fészekodu és annak belseje.

magasabban, mert ekkor könnyen veréb tolikodik beléjük. A fészek odvakat nem felesleges kívülről szegekkel

Szécincke.

kiverni, melyek fejét csipővel hegyesre vágjuk le, hogy a macskák ólálkodásától megvédjük.

E fészekodvakba végleg be is telepszik a cinke, különösen, ha azokat még október, novemberben kiéltük. De még most se késő. Ha az odvak tavaszra üresen is maradnának, júniusban is akadhat még lakójuk, mert a cinke a júniusi másodszori költéshez új tanyát keres, a régit odahagyva. A fészekodvakkal tehát ne spóroljunk, gyümölcsösökben legalább is minden 8—10-ik fán kellene egynek lenni.

Ennyi az első lépés, melyet okvetlen tennünk kell, hogy rohamosan fogyó éneklő madarainkat megmentjük, hogy visszacsalogassuk, megtelepítsük kertjeinkben, gyümölcsöseinkben, melyeknek fái épen eme leglelkismeretesebben tisztogató kertészek hiánya miatt teszi tönkre évről-évre a kártékony rovarok mérhetetlen tömege.

Nem nagy munka, tegyük meg! Ne hagyjuk, hogy hernyórágta fáink kopasz ágai között madár-csicsergés helyett szél süvitsen: ne hagyjuk néma kis koldusainkat nyomorultan éhen veszni s megfagyva lehullani a zuzmarás ágakról.

Mindenkihez szólottam, kinek szive és esze van!

Dr. Balogh Ernő.

Hirdessen lapunkban!

Egy birtokhirdetésre kilencvenhárom érdeklődő jelentkezett kiadókivatalunkban.

Vallomástétel a magyar egység mellett.

— A Magyar Párt ujesztendeje. —

Régi magyar szokás az, hogy az esztendő változásával a politikai pártok hívei felkeresik újév napján vezérüket s kifejezve ragaszkodásukat, egy boldogabb esztendő beköszöntét kívánják a vezér, a párt és annak összes hívei részére.

Ezt a régi magyar szokást elevenítették fel a Romániába szakadt magyarok, amidőn január elsején a Kolozsvári Magyar Párt testületileg, a vidéki tagozatok pedig üdvözlő levelekben és táviratokban boldog új esztendőt kívántak a párt elnökének: *Románia első magyar emberének, Ugron Istvánnak.*

Az üdvözlő beszédet a Magyar Párt egyik alelnöke, *Dr. Pádl Árpád* mondotta, aki beszéde folyamán többszörösen hangoztatta a magyarság történelemszerű együtvé tartozását, az egységet, amelyet mind külsőségekben, mind bensőleg meg kell őrizni.

A történelemszerűség, mely elszakított törzsünktől, *mégsem tagadhatja meg tőlünk ezer éves multunk gyökérzetét.*

— Kétmilliószámunk nem egyszerű statisztikai adat, hanem *ezeréves mult jelentőségével és erkölcsi erejével van körülvéve.* Ezzel az erkölcsi meggyobbodással mi államfentartó elemként, országgépző izomzatként vagyunk hivatva élni.

Mi nem tagadjuk meg az ország életét, de a magunkét sem fogjuk soha megtagadni.

Ezzel a kettős hűséggel tudunk olyan igazi népegyéniség lenni, mely az ország alkotására erkölcsi erőket és megalapozott társadalmat visz oda. Külön életünk jelentőségének az ápolása és megtartása nélkül nem lehet érdemszerzésünk, csak ez lehet a lépcső az ország közéletébe és az emberiség közéletébe való fölemelkedéshez.

— Mi az erkölcsi személyiségnek ezzel a teljes épységével akarunk az ország politikai fórumán is állani, amikor a román pártok is kinyulnak mihozzánk. *Mi más pártoknak a függvényei nem lehetünk s az ő számításai között taktikai sulyokként elbukhatók nem vagyunk.* Nem lehetünk ide-oda dobálható taktikai eszköz a mások kezében. Minket elnyelni nem lehet. Minket teljes egészünkben megbecsülni, átérezni és átölelni lehet, de elnyelni nem.

Paál Árpád nagy hatással elmondott és zugó tapssal és éljenzéssel hono-

rált beszéde után *Ugron István*, a Magyar Párt elnöke a következő szavakkal válaszolt az újévi köszöntőre:

— Igen tisztelt Uraim, Barátaim és Elvtársaim! Fogadják legőszintébb hálás köszönetemet azért a szives, meleg köszönetért s az évforduló alkalmából kifejezett szerencsekívánatokért, melyeket igen tisztelt szónokuk hozzám, mint az Országos Magyar Párt elnökéhez s általam a Párt központjának vezetőségéhez intézni szives volt.

— Szép, régi magyar szokás ez, hogy újév napján a pártok hívei fölkeresik vezérüket s boldog új esztendőt kívánnak neki, kifejezést adnak rokonszenvüknek, ragaszkodásuknak s ezáltal is biztosítják arról, hogy a jövőben támogatni fogják nehéz felelősségterhes munkájukban.

— Így fogom fel én is szives üdvözlőiteket s épen ezért újlag és ismételten hálás köszönetet mondok érte. Körülbelül egy esztendő felt el az Országos Magyar Párt utolsó, Brassóban tartott nagygyűlése óta s ha visszatekinünk az elmúlt év eseményeire, úgy egyfelől szomorúsággal kell megállapítanunk azt a sok csalódást, keserűséget, megpróbáltatást és zaklatást, amelyet átszenvedtünk, de másfelől örömmel állapíthatjuk meg azt is, hogy

a pártélet viszonylataiban örövendetes sikereket és eredményeket értünk el, még pedig a pártnak úgy befelé, mint kifelé való vonatkozásaiban.

Mindenekelőtt megállapíthatjuk azt, hogy

az egységesség s az összetartás soha sem volt jobban megalapozva, mint ma

s hogy a tagozatnak a központtal való harmóniás együttműködése biztosítva van s végre, hogy a pártszervezkedés az egész vonalon *az ország minden magyarlaktá vidékén megindult*, nagyon örövendetes eredményeket ért el, ámbár e tekintetben még mindig sok nehézséggel és akadállyal kell megküzdőnünk.

— *Megállapíthatjuk, hogy ma már az egész magyar társadalom a Magyar Pártban egybe van forrva s minden osztály s felekezeti különbség nélkül mindnyájan összefogva együtt fáradunk, együtt küzdünk a magyarság mindenekfelett való érdekeiért.* Ezek azok az örövendetes eredmények, pár szóban elmondva, melyet pártunk befelé való viszonylataiban elért. Nem kevésbé fontosak és örövendetesek azonban azok a sike-

rek, melyeket kifelé pártközi vonatkozásainkban megállapíthatunk.

— A többi kisebbségi néppel kerestük és meg is találtuk az érintkezést s kapcsolatot. S most igyekszünk azt még szorosabbá fűzni és mélyíteni. De különösen örövendetes az a javulás, melyet a román pártokkal s a kormányval való viszonyunkban megállapíthatunk. Emlékezzenek kérem m. t. uraim, vissza azokra a támadásokra, melyeket épen egy esztendővel ezelőtt a brassyói nagygyűlés után a kisebbségi miniszter ur a párt, illetve annak vezetősége ellen intézett. Emlékezzenek vissza a miniszterelnök ur kijelentésére, hogy ő Romániában kisebbségeket nem ismer. S ma úgy az országos román pártok, mint maga a kormány is úgy tekint a Magyar Pátra, *mint a magyar kisebbség egyetlen hivatott és hivatalos képviselőjét s azt oly fontos politikai tényezőnek ismeri el, mellyel számolni kell s mellyel tényleg számolnak is.*

És mindezt — valljuk meg őszintén — csak *egységességünknek, összetartásunknak, céltudatos, harmóniás együttműködésünknek köszönhetjük.* Örömmel használom fel ezt az alkalmat, hogy ezt ma az egész párt színe előtt ünnepélyesen leszögezzem, kérve Önöket arra, hogy ez a jövőben is így legyen, az eddiginél még fokozottabb mértékben is. Csak egységesen összetartva tudunk sikereket elérni s épen ezért mindenkinek, ki magát magyarnak tartja, kinek szíve magyarul dobog s kinek szája magyarul szól,

a Magyar Párt zászlaja körül kell csoportosulnia, bárki tartsa is azt kezében, akár én akár más.

Mert mi nem személyeknek hódolunk, hanem eszmékért és jogokért küzdünk. *Minden magyar ember nemzeti kötelessége a pártvezetőség zászlaját követni odaadással, szeretettel, telkesedéssel, de egyszersmind pártfegyelmével, munkakedvvel és még fokozottabb áldozatkészséggel, mint eddig.* Csak így számíthatunk további érvényesülésre s újabb sikerek elérésére. Uraim! Mi munkánknak csak a kezdetén vagyunk. Még sok és nagyon nehéz feladat vár reánk. Ezeket pedig csak úgy teljesíthetjük, ha minden tagozat s minden egyes magyar ember megteszi kötelességét s *szível, lélekkel, munkával és áldozatokkal támogatja a párt vezetőségét.* Erre kérem Önöket, ezt remélem s ezt várom. Ezzel a kéréssel s ebben a reményben kívánok mindnyájuknak, kik itt vannak, családjaiknak s hozzátartozóiknak, az összes tagozatainknak, az érdemes vezetőknek s munkásaiknak, egy szóval a mi egész Magyar Pártunknak, jobb, békésebb és gondnélkülibb boldog újévet. *Éljen a Magyar Párt!*

A beszéd elhangzása után a nagy-

számu összegyűlték percekig ünnepe-
ték Ugron István pártelnököt, ki meg-
halottán mondott köszönetet valamennyi
megjelentnek.

Az ünnepi küldöttség azzal a felemelő
érzéssel oszlott szét, hogy az egység
szelleme az új esztendőben is meg-
fogja hozni a maga gyümölcsseit s a
Magyar Párt az egység erejénél fogva
olyan jelentős politikai előnyöket is
elér, amelyek könnyebbé teszik az itt-
élő magyaroknak nemcsak köz-, hanem
magánéletét is.

KÜLFÖLD

Akik Magyarországot gyalázatba keverték.

Néhány nap óta szinte hihetetlennek
tatszó eseményről cikkeznek az újsá-
gok: Magyarországon magukról meg-
feledkezett előkelő emberek arra szö-
vetkeztek, hogy a franciák pénzét, a
frankot hamisítsák. Véletlenül leleplezte
őket egy hollandus bankár, amikor a
cinkosok eggike: Jankovich Arisztid,
volt vezérkarl ezredes, Hágában egy
ezer frankost akart nála beváltani. Az
események azután gyorsan követik
egymást. A hágai rendőrség jelentést
tett a francia külügyminiszteriumok és
a budapesti rendőrfőkapitányságnak,
ahol azonnal elrendelték a nyomozást.
Az eredmény megdöbbentő volt. A
vizsgálat során kiderült, hogy a bankó-
hamisítók vezére nem kisebb úr, mint
Windischgrätz Lajos herceg, Magyar-
ország volt közlélmzési minisztere.
Sajnos, a szegyenletes büntetése nagy
sereg emberrel együtt *Nádossy* Imre
országos rendőrfőkapitány is belekeve-
redett, amennyiben tudomása volt a
frankhamisításról és — addig még ki
nem derített okból — leplezte a bű-
nösöket, ahelyett, hogy kötelességéhez
híven lefogatta volna őket.

A szegyenletes büntett világbotrány-
nyá dagadt. Saerencsére azonban *Beth-
len* István magyar miniszterelnök erős
kézzel nyúlt bele a darázsfészekbe, és
mindenre való tekintet nélkül hűvösre
csukatta a bűnösöket, bármilyen elő-
kelő nevet viseljenek is. Lakat alá ke-
rült a nagynevű *Windischgrätz* herceg
is, hogy nemsokára a független bírósá-
g előtt adjon számot gaztettéről. A
*Windischgrätz*ék neve különben sem
ismeretlen a magyar nemzet előtt. A
pénzhamisító herceg nagyapja, *Win-
dischgrätz* Alfréd herceg osztrák tábor-
nok volt az, aki a magyar szabadság-
harc idején, 1849. jan. 5 én 70.000 em-
berrel bevonult Budapestre és miután
porig aláza a magyar nemzetet, börtön-
re vetette a legjobb hazafiakat. Sok
könny és még több vér tapadt a nagy-

apa lelkéhez és az unoka most újabb
gyalázzal telítette a *Windischgrätz*
névhez tapadó szennyet. *Windischgrätz*
Lajosról, a hozzá közelállóknak nagyon jól
tudták, hogy teljesen megbízhatatlan
kártyás, iszákos és asszonyok bolondja.
Szinte érihetetlen, hogy ilyen ember
miniszter lehetett Magyarországon. A
dusgazdag főúr, bár rengeteg birtokot
örökölt, mert hiszen az övé volt az
egykor Rákóczi-fejedelem tulajdonát
képező Sárospatak vára és a körülötte
lévő földek, ezenkívül temérdek mű-
kincse és más egyebe volt, mégis
füllig uszott az adósságban. A kártya
és az asszonyka mindent fölemésztet-
tek. Habár gaztettének indokául külön-
böző hamis ürügyet hozott fel, min-
den valószínűség amellel szól, hogy
pénzhamisításra közönséges nyeresz-
kedési vágyból vetemedett. Hisszük és
bizunk benne, hogy a független és
pártatlan bíróság majd megnyugtató
módon fogja elintézni az utolsó *Win-
dischgrätz* magyarországi csufos sze-
replését. A külföld közvéleménye rész-
vételt van elelve Magyarországról íránt
az eset alkalmából az angol, amerikai,
olasz, sőt a francia lapok is azt írják,
hogy elvetemült ember bűnéért nem
lehet az országot és annak kormányát
felelőssé tenni. Ezzel szemben a kis-
antant államai, különösen Csehország,
mindent elkövetnek, hogy Magyaror-
szágra minél több baj és gyalázat hull-
jon a bankóhamisítás ügyéből. *Bethlen*
gróf miniszterelnök nagyszerű, erélyes
magatartását mindenütt hódolattal is-
merik el.

A tót kérdés Csehországban. Az
új cseh parlamentbe a tót néppárt s
általában az ellenzéki pártok sokkal
nagyobb számban vonultak be az ad-
diginál. Az országgyűlés nem is kezd-
hetet érdemleges munkához, mert az
ellenzéki pártok a legzajosabb módon
megakadályozták a tárgyalást. E miatt
el is napolták az országgyűlést és nincs
rá kilátás, hogy újabb összehívása
után is, eredményesen tudjon működni.
Három párt, a tót néppárt, a nemzeti
demokraták és a nemzeti szocialisták
megegyeztek, hogy a tót kérdést to-
vábbra is napirenden fogják tartani s
ez azt jelenti, hogy a cseh kormány-
nak előbb utóbb meg kell adnie azt,
amit a tótok 1918 ban Pittsburgban
csatlakozásuk feltételül kikötöttek: a
Tótföld autonómiáját.

Diktatura Görögországban. A dik-
taturák száma ismét megsaporodott
eggyel. Görögországban is a polgárok
szabadságát és békés nyugalma elko-
bozták s helyettük az erőszak uralmát
vezették be. *Pangallos*, az eddigi gör-
ög miniszterelnök, aki különben kato-
naember, széjjelkergette a nemzetgyűlést
és minden törvényes kormányzótestüle-
tet megszüntetve, kikiáltotta magát kor-

látlan hatalmu diktátornak. „Az én ural-
mam a szuronyok hegyén nyugszik” —
mondotta kiáltványában *Pangallos*. Az
ujszüti diktátor azonban elfelejti, vagy
egyáltalán nem is gondol arra, hogy a
szuronyok hegyén levő uralmak rend-
szerint nem maradandók. Nálánál na-
gyobb potentátok hirdették ezt már a
világtörténelem során, akiket azonban
már réges-rég a feledés homálya borít.
Még az olyan nagy hadvezéreket is,
mint amilyen *Napoleon*, a franciák vi-
lághíres császára volt, aki minden bi-
zonnyal *Pangallos*nál sokkal, de sokkal
különb embernek bizonyult, még az
ilyen tuhatalmas embereket is elsöpörte
a népek feltámadó haragja. A hatalom-
mal és az erőszakkal nem jó játszani.
Akik a népek sorsával és boldogságá-
val könnyelműen játszanak, mintahogy
a *Pangallosok* cselekszik, rendszerint
rosszul szokták pályafutásukat végezni.

Baj van a leszereléssel. A Nép-
szövetség — amint arra újévi összefog-
lalásunkban rámutattunk — már több
izben foglalkozott az államok fegyveres
leszerelésének kérdésével. Statisztikai ada-
tok bizonyítják, hogy az európai nemzetek
a világháború óta, tehát a békeszerző-
dések megkötése után hasonlíthatatlanul
jóval több katonát állítottak fegyverbe,
mint amennyit a háború előtt tartottak.
Addig ment ez a fegyverkezés, míg vé-
gül is belátták, hogy a fegyverkezések
további fokozása katasztrófa viheti a
népeket. Ezért különböző konferenciá-
kon afelett tanácskoztak, hogy kersz-
tül viszik a leszerelést. Csakhogy ez az
elhatározás a komoly végrehajtásig még
igen sok akadállyal kell, hogy megküzd-
jön. Az egymásra féltékeny országok
különböző ürügyekkel újra meg újra el-
odázták, hogy végre valahára valóság-
gá is válhasson a fegyverkezés megszünte-
tése. Végül is nagynehezen mégis csak
odáig jutott a terv, hogy a Nemzetek
Szövetsége ebben a tárgyban egy újabb
konferenciát hívhatott össze. Ugy lát-
szott, hogy sikerül meggyőzni a políti-
kusokat arról az igazságról, amit *Norman Anghel*, a kiváló angol nemzetgaz-
dász már olyan régen hirdet: *Rossz üz-
let a háború*. És ekkor, mint a derült
égből lecsapó villám, úgy hat az a hír,
hogy Szovjetország nem akar részt-
venni a leszerelési konferencián. Mi ve-
zeti az oroszokat ebben az elhatározás-
sukban, nem tudjuk. Annyi bizonyos,
hogy nélkülük Európa nem hajthatja
végre a leszerelést, mert amíg egy ha-
talmos, erősen kiépített vörös hadsereg-
gel kell számolni, addig mindig a há-
ború veszedelme fogja fenyegetni a bé-
kés munkára kész nemzeteket. Ha tehát
az utolsó pillanatban nem sikerül Orosz-
ország elhatározását megváltoztatni, a
gyönyörű s az emberiség boldogságát
célzó terv megint csak hiu álom marad.

HIREK

Készülünk a közigazgatási választásokra! Ezen a címen egy mellékletet talál az olvasó mostani számában lapunknak. Felhívjuk mindenkinek a figyelmét erre a közleményünkre: olyan ügyről van benne szó, amely életbevágóan fontos reánk, kisebbségi sorsra jutott magyarokra nézve. Nemsokára elkövetkeznek a közigazgatási választások s ezeken önmagunk fogjuk eldönteni, hogy szűkebb hazánkban, falukon, városokon a közeljövőben milyen viszonyok között fogunk élni. A mellékelt tájékoztatót kérésünkre az ügynek egyik legalaposabb ismerője: **Dr. Zágoni István**, az Ujság című lap kiváló szerkesztője állította össze. Kérjük olvasóinkat, tanulmányozzák szorgalmasan azokat a felvilágosításokat, amelyeket a közigazgatási törvényre nézve Dr. Zágoni körültekintően és mégis rövid, élvezetes összefoglalásban nyújt. Okvetlenül szükséges lesz, hogy a községek értelmesebb emberei a törvényt pontról pontra maguk között megtárgyalják s így alaposan megismerjék. Nagy örömeinkre szolgálna, ha a Magyar Nép olvasói közül kerülnének ki azok az értelmes emberek, akik többi magyar testvéreinket az ügy fontosságáról, valamint a választási eljárás részleteiről föl tudnák világosítani. A törvény ismertetésére ezért fordítottunk költséget és fáradságot! A Magyar Nép olvasó táborának a közigazgatási választások során is elől kell járnia az ügy megértésében és a jó példaadásban.

Főpásztorok egészségi állapota. Mult számunkban részvétel emlékeztünk meg róla, hogy Ferencz József és Nagy Károly püspökök betegen érték meg az újesztendőt. Örömmel közöljük, hogy jelenleg mind a két főpásztor egészségi állapota a javulás útján van.

Városaink lélekszáma. A legutóbbi népszámlálási adatok szerinti lakások

száma a városokban a következő: Bukarest 800.000, Kisenev 190.000, Jasi 185.000, Galatz 180.000, Csernovitz 115.000, *Temesvár* 100.000, Braila 100.000, Ploesti 98.000, *Kolozsvár* 95.000, *Nagyvárad* 90.000, *Arad* 79.000, Craiova 70.000, Constanza 65.000, *Szatmár* 59.000, *Brassó* 53.000, Ceta-tea-Alba 50.000, Ismail 50.000, Tighina 50.000, Baltzi 45.000, Buzău 45.000, Hotin 40.000, *Nagyszeben* 40.000, Botosani 36.000, Soroca 36.000, Bazaric 35.000, Turnu Severin 35.000, *Marosvásárhely* 34.000, *Mármarosziget* 30.000, Barlad 30.000.

A gazdabál előkészületek. Az E. G. E. alapjai javára Kolozsváron a Nagy Gábor féle „Központi” szállóban január hó 23-án tartandó gazdabál előkészületei javában folynak. A rendezőség szombaton vagy vasárnap fogja postára adni a bál díszes kiállítású meghívóját és reméljük, hogy a gazdaközönség szívesen fogja megragadni ezt az alkalmat arra, hogy kellemes hangulatban töltsön el együtt egy éjszakát. A nehéz közlekedési viszonyok és nagy távolság miatt a fiatal gazdagenerációnak alig van alkalmuk az ismerkedésre. Reméljük, hogy a fiatalság is örömmel fogja megragadni az alkalmat és szívesen fog közremunkálni a bál sikere érdekében, amelynek tiszta jövedelme az Erdélyi Gazdasági Egylet javára fog fordíthatni.

Elhalasztották a régi 500 lejesek bevonását. Azt irtuk annak idején, hogy az új 500 lejes bankjegyek kibocsátásával a régi bevonásának határidejét 1925. december 31-ben állapították meg. Amint most értesülünk, a régi 500 lejesek 1926. december végéig maradnak forgalomban.

Be kell jelenteni az árvíz okozta károkat. Egyes árvíz-sújtotta vidékekre rendelet érkezett, mely szerint az árvíz által okozott károkat össze kell írni. E szerint a lakosságnak pontos adatokban közölnie kell a veszteségeit, amiket majd összegezve felküldenek a minisztériumhoz, valószínűleg azért, hogy az árvíz által különösen sújtott vidékek számára némi állami segínyt utaljanak ki.

Az idén könyörtelenül behajtják az adóhátrálékokat. A legtöbb helyen a költségvetések „bevételei” rovátában felsőbb utasításra készpénz gyanánt kellett jelezni az adóhátrálékoknak azt az összegét, amelyet ez év folyamán remélnek behajtani. Ez pedig nem jelent mást, minthogy most a községi előjáróságoknak lesz a legfontosabb érdekük, hogy az adóhátrálékokat könyörtelenül behajtsák, különben az egész költségvetési mérlegben zavarok állhatnak elő.

Levélírók figyelmébe. F. évi január hó 1-től a következő díjszabás lépett életbe: Egyszerű levél 20 gr.-ig 3 L.,

minden további 20 gr. 1 L. Levelezőlap 1 L., képes levelezőlap 2 L. Hírlapok, időszaki nyomtatványok, folyóiratok díja 50 gr.-ig 50 bani, áruminta 100 gr.-ig 2 L., minden további 50 gr. 50 bani. Ajánlási díj 6 L., térítvevény 6 L., reklamáció 6 L., az utalványozási díjak változatlannak, de az utalványúrlapok ára darabonként 3 L. Postacsomag 8 L. kg.-ként. Értesítvény csomagok érkezéséről 3 L. Külföldre szóló díjszabás változatlan. Ezeket a változásokat szíves figyelmébe ajánljuk azoknak, akik nekünk is leveleket írnak, mert naponta tekintélyes összegeket kell büntetésül fizetnünk a hibásan portóztott levelek miatt.

Szaporodik az emberiség. Jelenleg majdnem 1800 millió ember lakja földünket. Naponta 50 ezer csecsemő lát napvilágot. Leszámítva a halálozás folytán bekövetkező apadást, a fehérbőrűek 80, a sárgák 60, míg a feketék 40 év alatt megkétszerezik számukat. Ha ez a szaporodás így tart, a kétezredik esztendőben több mint 14 millárd ember fog nyüzsögni az öt világrészen. Hogy fog a föld ennyi embert eltartani?

Még otthon sem szabad magyarul beszélni. A *Brassói Lapokban* olvassuk: A Ploestiében szolgálatot teljesítő katonáknak szigorúan megtiltották a magyar nyelv használatát. Levelet sem szabad magyarul írni, sőt ha magyarul írott levél érkezik címükre, szigorúan megbüntetik őket. Szabadságot katonáknak napiparancsban tiltják meg, hogy otthon magyarul beszéljenek. Ez a különös rendelkezés bajosan hajtható végre, hiszen nem minden magyar anya tud románul; azt sem lehet kívánni, hogy a viszontlátás örömein átesett katonagyerek szabadságideje alatt egy árva szót se szólhasson szüleikhez, mert a magyar nyelv, amelyet világléteükben használtak, szigorúan tilos. Szinte hihetetlen túrelmelenség, amit lapírsunk följegyez!

Drágul a patika. Az árak emelkedéséből mindennapra jut egy-egy szomorú hírecske. A közegészségügyi miniszter jóváhagyta a gyógyszerárak felemelését, amely 50-100 százalékgig drágít meg minden gyógyszert, amely bizony eddig sem volt olcsó.

Aki nem tud megválni 36 feleségtől. A török kormány elrendelte a háremek felosztását. Achram pasa, a muzulmán főnemesség előkelő tagja, nem tudott megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy ezután nélkülözze 36 nejeinek valamelyikét s különös módon teljesítette a kormány rendeletét. Nagy ünnepséget rendezett, amelyen gyorsanölő mérget kevert egy a maga, mint feleségeinek poharába. Másnap holtan találtak rá Achram pasára és 36 feleségére.

Krisztus birodalmának ünnepe. A szent év bezárásával egyidejűleg új ünnepeket rendelt el a pápa. Ezt az ünnepet Krisztusnak, az emberiség királyának szentelik és minden év októberének utolsó vasárnapján ülik meg. Ezen az ünnepen imádkozik a katolikus egyház a maga teljes szabadságáért, s ajánlja fel az emberiséget Krisztusnak.

A hét mindenik napjára esik egy-egy vasárnap. Míg a vasárnapot a kereszténység fogadta el pihenőül s szentelte egyuttal az Isten tiszteletére: a régi görögök hétfőt, a perzsák keddet, az assyriaiak szerdát, az egyiptomiak csütörtököt, a mohamedánok a pénteket, a zsidók a szombatot választották istentisztelet, lélekmunkás ünnepnapjává a dolgozó hétnek.

Fémpénzekből gyártják az író-tollakat. A bukaresti rendőrség egyik kisebb fémárugyár ellen vizsgálatot indított, mert a vállalat író-tollak készítésére a 25 és 50 banis fémpénzeket használta fel. Az így gyártott tollakkal Bukarest összes könyv és papirkereskedőt elárasztották.

A „Miatyánk“ ezer nyelven. Kérész Kálmán balatonfüredi hitoktató értékes gyűjteményt adott át a pápának. A „Miatyánk“ ezer nyelven megjelent fordítását gyűjtötte össze harminc éven keresztül az érdemes lelkész.

Brazília nem az ígért földje. Megírta, hogy Kémer község 50 családjának kivándorlását elismerésre méltó szigorral akadályozta meg a hatóság. Ottani tudósítónk most arról értesít, hogy a kémeriek mégis csak kikiváncsoznak a dollárok hazájába, eladogatják földeskeiket, házikóikat, hogy elusszon apáik öröke a hirtelen meggazdagodás vágyán. Hallgassatok igazszóra atyámfiai, mi nem irigyelnők tőletek a pénzsákokat, ellenkezőleg, örülnénk boldogulástoknak. Azonban fehérhollónál is riikább eset, hogy valakit most tegyen máról holnapra gazdaggá Amerika. Levélben, élő szóban, ujságokban csak keserves munkáról, kétségbeejtő nyomorról számolnak be odaszakadt testvéreink.

Ökrösszekértől az autóig. Utóbbi években nagyon elszaporodtak az autók országunkban is. Csak Kolozsvárról a múlt évben több mint 100 autót és 70 traktort adtak el. A vevők eddig több-

nyire nagybirtokosok, vagy kereskedők, de ha így haladunk, nem telik bele sok idő, hogy elérjük nyugat országainak viszonyait, ahol a kishivatalnok is autóval megy a hivatalba s az egyszerű földműves ember este, a munka után, csak felkap az autójára s berándul a városba egy kis komédia nézésre s egy fél óra alatt ismét otthon van. Egyelőre azonban maradunk az ökrösszekéknél, mert az a legbiztosabb a mi viszonyainkhoz képest. Mi mulatunk legjobban, mikor nálunk a félméteres sárból az ökrök húzzák ki a cifra autókat. Csakhogy nem az autó a hibás, hanem a mi elhanyagolt, kátyus, gödrös országutjaink, amelyek néha még a lovasgárdát is gondolatba ejtik, hogy vajjon neki vágjon-e a sártengernek.

Fogházör és rab barátkozása. Pop Vasilie, a kolozsvári ügyészség lakója, unalmas börtönbüntetését azzal tette változatossá, hogy eléllatogattat falujába, mégpedig igen gyakran a fogházör kísérelében és nagy dáridókat csapott a községi korcsmában. Ilyenkor megöléssel fenyegette Crisan Samoil ródi lakóst, akinek életveszélyes megsebesítésével érdemelte ki kolozsvári kvartélyát. Legutóbbi látogatása karácsonykor volt, mikor is a fogházörrel alaposan lerészegedve, élvezte az arany szabadságot. Ezekután a kedélyes fogházör is valószínűleg oda kerül, ahol Pop Vasilie csücsül — a hűvösre.

Gyermekkézbe nem való a fegyver. Bara G. István zoványi gazdálkodó december 17-én hajnalban átment vadásztársához, hogy megbeszélje az napi vadásztervét. Távollétében nagyobbik fia játszadozni kezdett a töltött fegyverrel s öccsére célozta, mire a fegyver eldőrdült, s a kis fiu véresen terült el a földön. Hazatérő apja azonnal orvost hívott segítségül, aki azonban már csak a beállott halált állapította meg. A rendőrség nyomozást vezetett be az iránt, hogy kit terhel a felelősség. Gyászos tanulság, hogy töltött fegyvert nem szabad gyermekek számára hozzáférhetővé tenni.

Köhögés, rekedtség, hurut ellen legjobb a valódi Réthy-féle pemetefü-cukorka. Mindenit kapható. Mosse-hirdetés.

„Bizonyásgtétel.“

Egyházi beszédek. Irta *Vásárhelyi János.*
Torda, 1925.

A 316 oldalra terjedő testes kötet 63 beszédét foglalja magában az ékes és megnyerő szaváról már régen ismert Vásárhelyi János református esperesnek, a Magyar utcai templom lelkészének.

Már az előszó nagyon jellemzi nemcsak e könyv szerzőjének beszédeiben is megnyilvánuló rokonszenves egyéniségét, hanem egyuttal a belső tartalom határozottan kidomborodó célját és irányát. Nem az ékesszólás szabályaihoz szigorúan alkalmazkodó és külső szónoki halásra törekvő beszédek ezek, hanem „pásztori beszélgetések“ azokról a lelki problémákról, amelyek napjainkban minden gondolkodó embert foglalkoztatnak s amelyek a szerző és hívei között is, a templom kivül is fölvetődnek. „Csaknem mindenik beszédnek egy-egy külön kis története van, szólott az Valakinek, aki hallgatóim sorában fölvetette a beszédben érintett kérdést s a feleletet a templomban kapta meg, hogy mások is hallják a feleletet, mert hiszen úgy éreztem, hogy az elem tárt kérdés, mindnyájunk közös kérdése“ — mondja a szerző a mű előszavában. Hogy ez valóban így van, annak legékesebb bizonyítéka — ez értékes beszédgyűjtemény. Látszik rajtuk, hogy nem mondvacsináltak, hanem önként keletkeztek. S eredetüknek ez a természetessége nyilvánul meg formájukban. Közveilen és keresetlen a hangjuk s a pompásan egymásután sorakozó gondolatok teljesen frázismentes, rövid és érhető mondatokban hiven adják vissza azt a lelkületet, mely megalkotójukat áthatotta s helyesen szolgálják a célt, amely szerző előtt lebeg. Ez a cél: az evangélium erejét és igazságát ható tényezővé tenni mai keresztény társadalmi életünk súlyos és nehéz megpróbáltatásai között. Szerző nagyon jól érti a módját, hogy miként kell a vallás-erkölcsi igazságokat — evangéliumi alapon — napi életünk közvetlen közelségébe hozni.

Beszédeinek közvetlenségét s egyuttal építő hatását nagyban fokozza az, hogy lépten-nyomon megszólaltatja korunk s a nemrég letűnt korok kiváló gondolkodóit s szinte észrevétlenül — és nem száraz akarat fejtegetések útján — csempészi bele a hallgató gondolatvilágába azt, hogy a fölveti evangé-

„ZEUS“

Erdély legnagyobb férfi- és női szövet gyári lerakata.

Raktáron tart nagy választékban gyári áron mindennemű bel- és külföldi elsőrangú szövet és bélésárukat.

Cím: Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u. 4).

Humi alapige tulajdonképpen mindig élt és sohase szűnt meg hatni s nekünk — egy tépett, hanyatló korszak gyermekeinek — tulajdonképpen csak reá kell eszmélnünk arra a nagy kincsre, mely a keresztény hit igazságainak ismerete következtében — mindnyájunk lelkében el van rejtve. Ezt felszínre hozni s életünk erőforrásává tenni — a beszédek feladata.

A Vásárhelyi János igehirdetése „modern” új igehirdetés, a szó legnemesebb értelmében. Beszédei valóban „az élet talajából nőttek ki” s közvetlen, nyílt, őszinte bizonyosságtételek az Evangélium örök igazságai mellett. E kötet megjelenése nyeresége a protestáns egyházi beszédirodalomnak. — Olvasását ajánljuk nemcsak a lelkeseknek, hanem a nagyközönség szélesebb rétegeinek is, amely sok lelkiépülést meríthet a tartalomból, de egyúttal nemesen élvezetes olvasmányt is kap e kötetben.

Habár tiszteljük szerzőben, hogy nehezen határozta el magát beszédek kiadására, nem késünk kijelenteni, hogy nagy jót cselekedett vele s engedje még remélnünk, hogy mind gyakrabban lesz alkalmunk írásaiban gyönyörködni.

Dr. Varga Béla.

Művelődési mozgalmak.

Ünnepi elhatározás az iskola megmentése érdekében.

Székelyszentkirály udvarhelymegyei községnek, amely nevét a Szabó János plébános buzgalkodásával meghonosított csipkeverés folytán ismerette mindenfelé, lélekemelő ünnepe volt december 13-án. Ekkor szentelték fel azt a két új harangot, amelyeket a világháború folyamán elrekkvirált harangok helyett szereztek be. Az egyiket az egyházközség híveinek közadakozásaiból szereztek be, a másikat pedig László D. János birtokos adományozta az egyházközségnek, aki jótéteményeiről már évtizedek óta ismeretes nemcsak községében, de az egész megyében is. Az ünnepi misét P. Genszky Jukundián székeljudvarhelyi szentferencrendi házfőnök végezte, a könnyekig megható alkalmi prédikációt pedig Takó Albert szenttamási plébános mondotta. A harangszentelés szertartását pedig Kiss János esperes vármegyei tanfelügyelő végezte. A harangszentelési szertartás megható ünnepség keretében folyt le. Az iljusági énekkar László János kántor szakavatott vezetése mellett két hangra alkalmi dalt énekelt, annyi finomsággal, amit faluhelyen ritkán lehet tapasztalni. Lőrincz Anna és Balázs Julia egy-egy alkalmi

költeményt szavaltak igen értelmesen. A harangokra szép jelmondatok kísérelében koszorukat helyezték: Bálint S. András az egyháztanács, Tibád Dénesné az Oltáregylet, László János az iljuság, Bálint Ilona a leányok, László Anna a csipkeverők, Lőrincz Margit az iskolásgyermekek és Fábán Árpád Fancsal községnek, mint leányegyházának a nevében. Délben a plébánián társasbéd volt, amelyen a papságon kívül az egyháztanácsosok is résztvettek. Az ünnepségen résztvevő papok és az áldozatos lelkű hívek felkészítése után igen üdvös eszmecsere indult meg a további teendőkre, főképpen a hitvallásos iskolák fenntartására vonatkozólag. Kiss János esperes, vármegyei egyházi tanfelügyelő ismertette a megyei iskolák helyzetét és arra kérte a jelenlevő egyháztanácsosokat, hogy most már az új harangok beszerzése után a hitvallásos iskola érdekében is hozták meg áldozataikat, hogy a tanítók, megkapván a püspöki körlevélben előírt fizetésüket, nyugodtan, gond nélkül élhessenek magasabb hivatásuknak. Bíró Lajos státusgyűlési tag a legutóbbi státusgyűlés lefolyását, Majláth püspöknek és az igazgatótanácsnak iskoláink érdekében kifejtett fáradhatatlan tevékenységét ismertette s ezzel kapcsolatban az egyháztanácsosok figyelmét arra hívta fel, hogy ne csak a helyi iskola szükségletéről gondoskodjanak, hanem gondoljanak az egyházmegye egyetlen tanító- és tanítónőképzőjére is, amelyek virágzása nélkül lehetetlen a tanítói és tanítónői kar utánpótlása. Az egyháztanácsosok örömmel jelentették ki, hogy most már a harangok beszerzése után minden tevékenységüket az iskoláigynek fogják szentelni. Vajha úgy is lenne!

Harangavatás Vadászon. Az aradmegyei vadász református egyház folyó év november hó 17-én hozta el nagy ünnepségek között három új harangját. Nov. 22-én volt tulajdonképpen harangavatási ünnep délelőtti és délutáni istentisztelettel. A virágokkal és koszorúkkal gazdagon feldíszített templomban nem volt egy üres hely, ami a szemet botránkoztatja volna. Délelőtt 9 órakor megszólaltak a harangok; remek összhangjakkal teljesen megnyerték a hívek tetszését. Az énekek elhangzása után Balogh Mátyás nagyzerindi lelkész ment fel a szószékre és mondott tartalmas az új harangokra Isten áldását kérő, szép imádságot. Majd a Nagy Sándor tanító által vezetett iskolás növendékek kara szerepelt egy szép kétszólamú énekkel; ennek elhangzása után Ungváry Gyula támsáhidai lelkész mondott a harangok hívását kifejező hatásos beszédet. Ezután Vass Jenő helybeli lelkész közölte a hívekkel a harangok beszerzésének történetét.

MEZŐGAZDASÁG.

Kérdés — felelet.

Kérdés: A „Babszedés után” című cikkökben ajánlanak Fleischmann-féle és hathetes nemesített babot. Kérem szíves értesítésüket, hol szerezhetők be fenti fajok?

F. S.

Felelet: A kért paszulyfajták az erdélyi magkereskedőknél nem kaphatók. A Fleischmann-féle nemesített babot (paszulyt) Magyarországon termeli Fleischmann-nevű magnemesítő. Ebben az ügyben tessék Budapestre az Országos Magyar Gazdasági Egylethez fordulni.

P. B.

Kérdés: Arra nézve is kérem válasszukat, hogy ökrözéshez fölhasználható-e eredményesen az apró burgonya?

F. S.

Felelet: Az apró burgonya egészen jól felhasználható ökrözéshez. A burgonyát nyersen, főzve vagy párolva szokás fölvetetni, de az utóbbi előkészítés csak a sertésüzletnél multhatatlanul szükséges, míg az ökrözéshez csak akkor szükséges, hogyha igen sok burgonyát etetünk, mert a nyers burgonya kevésbé természetesen eledel az ökröknek és könnyen okozhat kólikát vagy hasmenést. Főzni vagy párolni akkor is célszerű a burgonyát, ha rothadt vagy ha a héja a naptól megzöldült, mely esetben jónak mondják azt főgymakkal keverni. A főzés- és pároláskor a vizet le kell önteni, mert az rossz ízt ad a takarmánynak és a solanin-névű mérget tartalmazza. A csírázó burgonyáról a csírákat le kell törni. Izjavítóul egy a nyers, valamint a főtt burgonyát meg kell sözni.

Szarvasmarhának rendszeren csak nyersen és felaprózva szokás a burgonyát adni, még pedig $\frac{1}{3}$ annyi súlyú szalmaszecsckával keverve. A szecska célja a rágást előmozdítani és hogy a burgonyát visszatartsa az emésztőcsatornában. Hizó ökröknek naponta 60 kg. nyers burgonyát is lehet adni 1000 kg. élőszulura. Ha ilyen sok burgonyát adagolunk a hizó ökröknek, akkor nem szabad más hashajtólag ható és a beleket izgató takarmányt adni, a milyen a melasz, moslék, repcepogácsa vagy malátacsira, hanem inkább olyan takarmányt kell hozzá adni, amely a bél nyálkahártyáját mintegy megvédi, mint a milyen a lenmagpogácsa vagy a lenmag.

A burgonya a hizláló takarmány vizenyős fajtáját képviseli, a melyhez szálastakarmányt, esetleg egy kevés abrak-takarmányt szokás hozzáadni, de a burgonya tápláló értéke körülbelül meg egyezik a keményítő tartalmának a százalékával, azért kevés abrak hozzáadását kívánja, sokkal kevesebbet, mint a répa. A szálas takarmányból 12—15 kg t

számítanak naponta 1000 kg. élősúlyra. Ennek fele széna, fele szalma. Abrak csak annyi kell, a mennyi a takarmánynak 14.5 kg. keményítőértékre kiegészül. A burgonya keményítőértéke körülbelül annyi, amennyi százalék keményítőt tartalmaz.

P. B.

A kormány új intézkedései a lépfenét illetőleg. Minden gazdát érdekel ez, mert minden gazda ismeri az állatoknak, különösen szarvasmarháknak ezt a rettenetes betegségét és mindenkinek volt már vele baja. Veszedelmes betegség ez, mint lapunk egy régebbi számába olvashattuk is, mert az embert is megtámadja és halálát okozza. Ezért minden tekintetben helyes a kormánynak az az intézkedése, hogy minden községben az első bejelentett lépfenés elhullást 6000 leuval jutalmazza. Eddig ugyanis a tudatlan gazdák szívesen eltitkolták lépfenés állataikat, mert a hatóság a bőrt is — amely e rettenetes bajt szintén terjeszti — elkobozta a beteg állatnak. Most a bőrt a gazda fényes kárpótlást kap. Másfelől olyan községekben, ahol fellépett a lépfenés, kötelező outás lesz, de az ezután elhullott állatok értékét is, melyek az oltás miatt pusztultak el, megtéríti az állam. Ehez még csak annyit mondhatunk, hogy bár minél hamarabb alkalmaznák ezt a gyakorlatban is!

(Dr. Sz. F.)

Állatarak.

Dicsőszentmárton. Vágómarha 18 lej kg.-ként élősúlyban. Jármos ökör 13-25.000 lejpáronként, fejős tehén 6—10 ezer lej, szopós borjú 500—1000 lej, juh 400 lej darabonként. Hizott sertés 30—33, süldő 28—29 lej kg.-ként. Élősúlyban. Zsirzalonna 70, zsír 80 lej kilogrammonként.

Piaciárak: Sovány liba 90—120, kövér liba 200—240, tyúk 35—90, sovány ruca 60, kövér ruca 110, pulyka 180—250 lej darabonként. Csirke párja 35—80 lej. Tehéntej 6, bivalytej 8 lej literenként, teavaj 110, tehénturó 40, jusajt 50, juhvaj 100 lej kg.-ként.

Kolozsvár. Vágóökör 17—20, bivaly 10—12 lej élősúlyban kilogrammonként. Fejős tehén 10—15.000 lej darabonként.

Marosvásárhely. Egy pár igásökör 25—30.000, borjas fejős tehén 12—18 ezer, éves üsző 3500—4500, hizott ökör párja 40—50.000 lej. Éves sovány sertés darabja 3000—3500, fél éves malac 800—1200 és választott malac 300-400 lej.

Terményárak.

Bánát. Buza 800—900, takarmányárpa 500—520, ó-kukorica 540—550, új kukorica 350—360, rozs 540—570, kendermag 580—600, lenmag 1200, napraforgómag 650—700 lej mázsánként.

Regát. Buza 850—1000, tengeri 300—330 lej mázsánként.

Székelyudvarhely. Buza 840—900, rozs 600—660, árpa 580—620, zab

460—500, kukorica 450—500, széna 130—160, takarmányszalma 60—80, alomszalma 30—40, burgonya 120—160, takarmányrépa 50—60 lej mázsánként.

SZÖVETKEZET.

Levél a hitelszövetkezetek igazgatóságaihoz.

Ennek a lapnak a hasábjain sorozatosan cikkek jelennek meg a szövetkezeti eszme terjesztése és kimélyítése céljából. A szövetkezetek fontosságát ezen cikkek társadalmi, gazdasági és nevelésügyi szempontból teszik megérthetővé, s rámutatnak arra a rendkívüli sok eshetőségre, amelyeknek útjain a szövetkezet a falusi nép belső vérkeringésébe kell, hogy belekerüljön. Az egészséges szövetkezeti munkarendszer oda fog eredményeiben fejlődni, hogy idővel és fokozatosan a falusi szövetkezetek a falu minden irányu kultur- és gazdasági életének nemcsak támogatói és előbbrevívői, hanem valóságos melegágyai lesznek. Ezen célhoz hovatovább közeledni is kell, minden alkalmat meg kell fogni, hogy a falu minden lakója tagja legyen a szövetkezetnek s így a tagok több irányban érezzék a szövetkezet áldásos jelenlétét.

A hitelszövetkezet egyszerűen, mint ilyen, működésével máris — ahol meg van és benne munka folyik — nélkülözhetetlen a falu életében. De még ezerszer azzá válik, ha kiterjeszti működését minden lehető olyan irányban, ami a tagok javára és segítésére szolgál. Ez alkalommal elsősorban a tökére erősebb hitelszövetkezetekhez címzem a következő indítványomat. — *A család, ha módos, ha nem, szinte mindig segítségre szorul, ha haláleset fordul a háznál elő.* Ilyenkor a legkisebb segítség is jól fog s különösen a pénznek ezer a helye! Ezt belátva, városokon már régen alakultak csak tisztán olyan szövetkezetek, amelyek csekély tagdíj ellenében az elhunyt tagok temetési költségét egészben, vagy részben fedezték. Kérdem, miért ne lehetne ezt a segítségi tervet a hitelszövetkezetek keretében is megvalósítani? Nagyon sok hitelszövetkezet van abban a helyzetben, hogy évi nyereségéből az elhunyt szövetkezeti tag temetési költségeihez 2—300—1000 leu gyors segéllyel, *ellenszolgáltatás nélkül* hozzá tudna járulni anélkül, hogy tulságosan megérezné! Pl. egy 300 tagu hitelszövetkezetnél rendes körülmények között az elhunytak száma 5—10-re tehető. Első időben a segély csak pár száz leus volna, de aztán pár éven belül az évi nyereségekből lehetne már egy „Temetkezési segély-alapot” is létesí-

teni, amelynek segítségével még érezhetőbben tudná a szövetkezet elhunyt tagjainak hozzátartozóit segíteni!

E kiadási többlet csak látszólagos volna, mert jórészt megtérülne azáltal, hogy így a falu lakossága még nagyobb tömegekben vonulna be a hitelszövetkezetek tagjai sorába.

Ezen indítványomat a hitelszövetkezetek igazgatóságának megértő indulatába ajánlom. *Elekes Béla.*

IPARI ROVAT

Hogyan kell kiállítani a fuvarleveleket? A vasúti fuvarlevelek kiállításánál ügyelnünk kell az útirány megjelölésére is, mivel a vezérigazgatóság rendelete értelmében a hiányos, illetve megnevezetlen útirányu küldeményeket hosszabb vonalakon is továbbíthatják, s a fuvardíjtöbbletet fől számitják a kereskedőknek.

Bulgária selyemtermelése. Bulgáriában az elmúlt évben 680 tonna súlyú selyemgubót tenyésztettek 150 millió levát meghaladó értékben. Az egész mennyiséget Milánóba szállították értékesítés végett.

Drágul az üveg is. Az erdélyi üvegyárosok Nagyváradon tartott ülése elhatározta, hogy 25 százalékkal magasabban állapítja meg az összes üvegyári gyártmányok árát. Az ár-emelést a nyers- és fűtőanyagok, a munkabérek drágulásával, továbbá a földgáz áremelkedésével indokolják.

Ipari árak.

Fémpiac: Törmelék arany grammja 72—75, 10 koronás arany 400—410, 5 koronás ezüst 80, 1 koronás ezüst 16 lej darabonként.

Szeszárak: Szesz 53, rum 70 L. literenként. Az új egészségügyi törvények értelmében a gyárak beszüntették az édesített likőrök előállítását és ezentul tiszta seprőt és szilvapálinkát hoznak forgalomba. A seprópálinka 40—45 fokos, a szilvapálinka 20 és 40 fokos lesz.

Bőrárak: Fehér szopó 80—82, pitling 8—25 kg.-ig 64—66, nehéz 26 kg.-tól 50—52, bivaly (szopó) 48—50, bivaly pitling 36—38, nehéz bivaly 26—30 lej kilogrammonként.

Valuta jegyzések.

Kolozsvár, 1926. január 11-én

1 dollár	= 220—222.50 L.
1 font sterling	= 1075—1080 „
1 svájci frank	= 42.90—43.05 „
1 francia frank	= 8.50—8.60 „
1 arany márka	= 52 „
1 lira	= 8.97—9.05 „
1 cseh korona	= 6.55—6.60 „
1 dlnár	= 3.90—3.95 „
1 osztrák shilling	= 31.30—31.45 „
320—323 magy K	= 1 „

MULATTATÓ

BOGARAK.

Zöld fű között fűgén osont,
Zöld fű hegyén himbálta testét,
S rá sátozt méla, holdas esték
Csöndejtő, békés árnya vont.
S ha fénybe gyúlt a horizont,
S nap csókolá a földi kört,
A harmatcsepp picinyke hátán
Sokszínű szivárványba tört.
Ám jött a zord, iromba láb,
S lépett a gyilkoló, kegyetlen,
A fűszál megadá magát
S leroskadt földre görnyedetten;
A harmatcsepp lehullt a porba,
Megrezzent a kelő sugár

És ott hevert holttá tiporva
Szegény bogár...
Elnézem árva bogarat,
Mi vált lihegő potrohából:
Szélhordja szorgos hangyatábor,
Harmat, szivárvány lemaradt.
Árván hagyá szárnyát a fény,
Mely erezetén reszketett.
Elnézem így: szegény, szegény,
Élni érdemes volt neked...?

* * *

S mi, emberek, ugyan mi mik vagyunk?
Testünk törött, megégve szárnyunk,
S bánat, nyomor fűszálain

Meleg, gyógyító fényre vágyunk...
Óh, mik vagyunk? Sorsunk nehéz,
Vastalpu lába hogyha dobban,
Vert életünk megérzi nyomban,
S nyoma győlört testünkbe vész.
Zöld fű között, fűszál hegyén
Óh nincs ki védjen, nincs mi védjen, —
Ott dübörög sorsunk, e rém
Fölöttünk, hogy halálra lépjen.
Csak mozdul egyet szörnyű lába
S mire lépett, az ott marad, —
S feksznünk mi is az út porába': —
Agyontaposolt bogarak...

P. JÁNOSSY BÉLA.

Hermányi Dienes József emlékiratából.

A *Minerva* könyvtár sorozatában a napokban egy nagyon érdekes füzet jelent meg: *Hermányi Dienes József* nagyenyedi református pap 1758-ban készült *Emlékirata*. Az emlékiró korának egyik leghíresebb szónoka és írója volt, de művei csaknem mind kéziratban maradtak és sok el is kallódott belőlük. Emlékirata is csak most jelent meg először nyomtatásban.

Az emlékirat rendkívül érdekesen beszéli el az író apjának életét, majd saját magának ifjúkorát s mindkettőjük tanulását a falusi iskolától és a székelyudvarhelyi ref. kollégiumtól kezdve a híres nagyenyedi főiskoláig. Az iskolázatásról s vele a papi, a falusi és kisvárosi életéről egyetlen régi magyar emlékirat sem nyújt oly közvetlen és megkapó képet, mint ez a kis füzet, melynek kitűnő jellemző erővel megrajzolt alakjai és eseményei megelevenítik előttünk a több, mint kétszázados emlékeket. Ez az emlékirat első füzete annak az emlékirat-sorozatnak, amelyet a *Minerva* 1690–1848 időközéről szándékszik kiadni. E füzet érdekességét az is emeli, hogy ez a sokszor kitűnő humoros részletekkel és adatokkal szolgáló munka egyszersmind időben az első székely és az első erdélyi papi emlékirat.

Végig érdekes tartalmából olvasóinkkal azt a részt ismerletjük meg, melyben az író atyja, Hermányi Dienes Péter származását elöadva, azt beszéli, hogy milyen viszontagságok között indult meg annak iskolázatása.

* * *

Hermányi Dienes Péter a mai Udvarhely megye délkeleti sarkában Magyarhermányban született és ott töltötte kisgyermeki korát. Fia ezeket írja iskolázatásának kezdő éveiről:

Ezeknek utána, nem lévén a helységben tanító-mester abban az időben. vivé a nagyatyám az atyámat *Sepsi Sz. Györgyre* iskolába, mert az odavaló mester, *Bibartfalvi* Zsigmond, az a felette részeges és kegyetlen ember,

atyafia vala az atyámnak s fogadá is házába s vállala, hogy táplálna is asztaláról, tanítaná is. De atyám nem lévén arra való, hogy szolgálatot tehetne, nagy legény szolgát tartott mellette s taníttatta is Abeczere, mire, s szép elme lévén a gyermekben, felment a grammatikáig; sőt az alatt szörnyű, pusztító döghalál uralkodván azon városban, az édesatyám megmaradott életben, sok tanuló társacska elhullván s elhalván. Mely sok halott-temetések között két szomorú dolog esett, vagy ha három is.

1. Megházasodván a mester, az én atyámnak bátyja és nem vevén számba az Istennek haragját, minden napon megrészegeedik vala és kezdé üldözni a feleségét néha pallóssal, lóháton ülve, üzven az asszonyt a halott-kisérők között is.

2. Lévén nékie annyi tudománya, a részegeskedése között is néha-néha halottí oratókat, beszédeket is mond vala a nevezetesebb halottak felett; és midőn egy éjszaka oratóját készítené, úgy tetszék az ő corrupta phantasiájának, hogy az ő ajtaján egy nagy szarvas menne be s ott megállana. melytől elriózáván s rémülvén, azután úgy sem volt elméjén, mint azelőtt. De ugyancsak maradt vala egy *Zsigmond* nevű fiacskája, maga pedig még sokáig élvén, érte vala papságát itt az édesatyámnak, látogatván házában is; kit az édesatyám minden kedvellenség nélkül atyafiságoson látott, melyet az édesanyám eléggé csudálni nem tudott, mert az atyámon pogányhoz is nem illő kegyetlenséget vitt vala véghez az ő nevelélen s ártatlan gyermekségében, melyet az édesanyám tud vala.

(Itt elbeszéli, hogy a részeges tanító-mester két alkalommal majdnem agyon ütötte atyját, a gyermek H. Dienes Pétert.)

De azonban az édes atyám jó szívvvel szabadult volna jó móddal a kegyetlen kéz alól, de nem lehetett; házában is pedig csak mostoha atyára akadott volna s a mellett, hogy szépecske örökségében maga vala az örökös egyedül, minden rajta lévő öltözet egy ing s egy gatyá vala. Mely könnyű öltözetben, süveg nélkül s mezteláb, előre megtudván, hogy az erdőn innen *Közép-Ajtán* alkalmas, jó falusi iskola volna, titkon elindula per irányom az erdő felé, míg a mester innla jára. Ki házához érkezvén s a gyermeket sohul nem találván, s a városban is hiába keresetvén, a harangot félreverte és az iskolás fiukkal s a néppel keresni indula; de az édesatyám az erdő szélyből nézi vala, hogy más-

felé mennek s ingyen sem akadtak útjába. Megbátorítván magát, neki indula az egy magyar mélyföldnyi szélességű erdőnek napenyészet előtt egy jócska idővel, ilyen gondolattal, hogy ahol elsetétedik, ott meghál egy fa alatt s az Isten megtartja. El is mehetett volna nagy messze, de kellő-kies virágos tavaszi idő lévén, kökörösín és narcissus virágokra találkozik az erdőn s azokat addig szedi, miní gyermek, míg béestvedik. De meg nem retten azon a vadakkal bővőkődő erdőn is, hanem midőn le akarná vonni magát egy fa alatt: meglátja, hogy távol tűz világol. Azért az ágakon, bogakon mindaddig mendegél, míg oda érkezik és látja, hogy ott sok ökörpásztor gyermekek vagynak letelepedve s az ökröket is ott fektették meg. A gyermekek közül ki nagyobbacska, ki kisebb volt; némelyek pedig akkorák, mint ő maga az atyám, de ifjú legény közöttük nem volt egy is. Ezek a bujdosó, ruhátlan gyermeket magokhoz hívják és turóval, szalonnával s kenyérrrel kínálják, jól is tartják.

Ekkor megbátorodván az édesatyám, kérdi, hogy miért nincsenek vélek s annyi ökrökkel olyan erdős helyen nagy legények? Azok arra azt felelik, hogy vagynak sok nagy legények is, de azok elmentek harang-lopní az *árapataki* határra s majd haza jönnek. Úgy is lett; hoztanak is feles ökrök kolompokat. Ott az édesatyám hajnalig aluván a pásztorok tűzínél, béindula az ökrök után a legényekkel s gyermekekkel a faluba jó reggelre s ott mondták nékie, hogy az a falu *Hidvége* volna az Olt mellett; melyből édesatyám észre vevé, hogy nem találta el a középjait útát. De már nem is tudja vala, melyre volna az az oskolás falu, ahova szándékozott vala. Azonban midőn egy ingben s gatyában ott tévedezne, egy főember e mostan is virágzó *Nemes* familiából bévitete udvarába s láncra téteté az ebédlő házban, noha a lánc vékony volna és azt mondja vala, hogy az ő jobbágy gyermeke volna. Azonban pedig ebédkor s vacsorakor az asztalról gazdálkodik vala a főember a gyermeknek, talán

azért, hogy édesedjék az udvarhoz, aminthogy nem sokára szabadon is bocsátá. Azonban az édesatyám tudja vala, hogy ő jobbágy nem volna, hanem nemes; sőt már ez előtt az ármálisták conscribáltatván az ő csecsemőségében, azok közé a cirkálók (amint akkor nevezetnek vala), beírták vala a nevét, hogy beírták az írást a fejevári káptolonba, s az efélét az anyától hallván az atyám, megemlékezik vala arról. Azonban kérdezkedik vala a láncon is, azután a faluban is, melyre volna *Közép-Ajta*, s eligazíták az Olt mellett le *Nagy-Ajtáig* s onnan felmenvén *Közép-Ajtára* s felkeresvén az oskolaházat, üle a kemence alá egy kis tűz mellé. Vala pedig ott az időben oskolamester *Ajta Intze András*, szárazajtai fi, és azelőtt enyedi collegium seniora, ki azután az édesatyámnak notáriusa vala erdő-vidéki esperestségében, melyet 35. esztendeig tisztességére visele. Ez a mester az édesatyámat mint árva, bujdosó gyermeket maga mellé vevé szolgál gyanánt, a falusi emberek közül pedig ki condrát vete nyakába, ki kucsmát a fejébe, ki bocskort a lábába. Azonban az édesanyja, az én nagyanyám semmit nem tud vala benne, hol volna a gyermek. Itt könyvecskékre is verekedvén az édesatyám s ide is édesedvén, minthogy a mester komédiácskát is csinál vala, felmenvén az etymológiáig.

Lőn azonban egykor, hogy valami levéllel el indítaná a mester *Nagy-Batzonba* az akkori esperesthez, *Udvarhelyi András*hoz. Érkezék azért az atyám rongyoson s tetvesen *Barótra* s történetből kéredzék szállásra olyan pápista emberhez, ki nékie atyafia volna. Ott reá ismervén, fejét megmossák, lábait a gazdaasszony sós vízzel megvontatá, reggel pedig meg nem maraszthatván, útra bocsátá. Ések pedig, hogy a bacsoni esperest házánál találta lenni a nagyanyám, midőn az ő bujdosó fia odaérkezék, kit meglátván s condrája belső részén tapasztalván, mint megtölt az oskolának eleven porával, vissza nem bocsátá, hanem magával haza vivé. K. L.

A patkány és a hermelin.

Románból fordította: *Balogh Ignác*.

Ismeritek ugy-e a patkányt és undorral gondoltok reá. Félek azonban, hogy kevesen ismeritek a komaasszonyát, hermelin önagyágát, vagyis a hölgyeményét és őt is olyan utálatos állatnak gondoljátok. Hogy ezen tévedésbe ne essetek, hallgassátok meg elbeszélésemet.

Ha összehasonlítjuk őket, a hermelin valamivel nagyobb a patkánynál, de a nagyságon kívül igazán semmiben sem hasonlítanak. A patkány szemtelen, piszkos, a hermelin pedig tiszta. A patkány utálatos, a hermelin nagyon kedves. Az falánk, ez szerény. A kártekonny patkányt csapdával és méreggel irtják és bőre egy fittyinget sem ér. A hermelint fagyos télen nagy ügyességgel vadásszák drága szőrmejéért, amely hófőhér, puha, tiszta és páratlan a világon. Ilyen díszért sok aranyat fizetnek a gazdagok és nagy tiszteletben viselik még a királyok és császárok is.

A patkány és a hermelin együtt éltek egy kiellen, kopár mezőn. Növény-

zetnek nyoma sem volt, csak kő és pusztaság volt mindenfelé. E sivár hely mellett folydogált egy széles, iszapos patak s a benne lévő sok piszok utálatos büzzel töltötte be a levegőt. Azonban ezen büzös pocsolján túl egy rendkívül gazdag vidék terült el.

Egy este a patkány így szól a hermelinhez:

— Látod ottan, a vizen túl, azokat a termőföldeket, azokat a kerteket? Nézd a fákat! Minő gazdagság! Milyen bőség! Mennyi vagyon! Es mi iten néhez győtrő szegénységben szenvedünk! Jere, menjünk át a patakon! Bepiszkítjuk ugyan magunkat egy kicsit, de azután minden gond és szenvedés nélkül élhetünk.

— Mit mondál? Hogy átmenjünk azon a büzös pocsolján? azon a piszkos patakon? Hogy beszennyezzük magunkat?

— No, igen! Miért ne, hiszen hasznunk lesz belőle!

— Hogyan? A piszkon át? Soha! Tegyétek csak meg ezt mások; tedd meg te, de én nem teszem. Inkább tűröm tovább is a szegénységet és ezzel a keserű gondterhes életet, mert többre becsülöm azt, hogy tisztán, be-

csületben járjak, minthogy éljek nagy bőségben gond nélkül és... piszkosan!

A patkány átment a pocsolján és könnyebben megy az élete. A hermelin ott maradt a sivár pusztán szegénységben, de... tisztán, becsületesen és hófőhéren.

T r é f á k

Zrinyi Miklós adomája.

Zrinyi Miklós, a hírneves hős és költő jegyezte föl az alábbi anekdotát.

Viszi a székelyt az ördög a hátán a pokolba. Látja a komája a székely nagy baját s utána kiált nagy sajnálkozva:

— Hejh, szegény komám! Be utolsó állapotra jutott kend!

— No-no, komé! Ez még csak megjárja, kiáltja vissza a székely. Még rosszabb volna, ha az ördög az én hátamra ülne s úgy lovagolna velem a pokolba!

Hogy csapta be a székely asszony a fináncot?

Két székely asszony akkora mennyiségű dohányt csempészett a szomszéd faluba, hogy szekeret kellett fogadniok a tiltott holmi elszállítására. Maguk is

Eladó nyersolajmotor, állóhengeres, 12 es magánjáró, üzemképes, megtekinthető Osztricza Mártonnál Krasznahorvát, Szilágymegeye.

Eladó Klsenyed (Sângătin) község határában 25 hold ingatlan, érdeklődők forduljanak özv. Bitay Lőrincéhez Gyulafehérvárt (Alba Julia) Str. Sft. Nicolae 22. szám alá.

Szeeskavágó, majdnem új, állványa, kereke vas, két erős késsel 3500 L-ért eladó, Cím: *Református lelkész Hóltmaros—Mureşmort.*

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87.

Legtökéletesebb
Andrássi nyelvtanár
3 ezer címszóval és
nyelvtannal ellátott
román—magyar
szótár

Két kötet ára — — 140 Lei
Vászonba kötve — 170 Lei.

Kapható a
MINERVA könyvkereskedésben
Cluj—Kolozsvár,
Str. Reg. Maria (v. Deák F.-u.) 1.

Vásárlásainál saját érdekében
mindig hivatkozzék a lapunkban
olvasott hirdetésre!

A Cluj—Kolozsvárt 1924. év szeptember havában tartott országos állatkiállításon aranyéremmel kitüntetve

Fél kg. gyapjú, vagy két kg. sajt árával megmentheti birkáját a pusztulástól.

DISTOL

biztosan meggyógyítja mételeykóros juhait és szarvasmarháit!

DISTOL

Egyszerű a kezelés! Biztos gyógyulás!
Főlerakat:

GERGELY FERENC Utóda
drogériájában
Cluj—Kolozsvár.

Költségmentés szempontjából tessék a gyógyszertárakhoz fordulni.

Kapható: R. Mosse 1668
Nagyrománia összes gyógyszertáraitban.

**Kolozsvári Takarékpénztár és
Hitelbank Részvénytársaság.**

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirei
(volt Mátyás Király-tér) 7.

Alaptőkéje: 25,000,000
Tartalékok: cca 24,200,000

Fiókjai: Dézen, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. Affiliált intézetek: Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T. Nagyenyed-Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár R.-T. Torda. Udvarhelymegyei Takarékpénztár R.-T. Székelyudvarhely.

Árrejtésről a vasúti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámít, átutalásokat teljesít. — Mindenféle bankszerű üzletet előnyösen végez. — Safe deposit! Engedélyezett devizahely!

HÖNIG FRIGYES ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb
HARANGÖNTŐDÉJE

Alapított 1840-ben.

Ajánlja saját találmányú szabadalmazott
HARANGJAIT

a hangok előre való meghatározásával.
Vas harangszerelvényeket és vas harang-
állványokat. Nemes anyag, nemes művek.

Déri Árpád

magkereskedése.

CLUJ, Strada Regina Maria 10.

Ajánlja németországi és hollandiai garantált fajazonos, tiszta és csiraképes konyhakerti-, virág-, és gazdasági magvait.

Déri Árpád gazdasági szaktanácsadója dr. Páter Béla tb. gazd. akad. igazgató, aki szakkérdésekben a gazdaközönség rendelkezésére áll.

Árjegyzéket portómentesen küld.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel:
PETRES KÁLMÁN
kiadóhivatali igazgató.

Minerva Biztosító Intézet.

10 millió Lei alaptőke.

Vezetőségében és ellenőrzői közegek között ott vannak magyar közéletünk legkiválóbbjai:

(pl. Balázs András róm. kath. kanonok, id. Jósika Gábor báró, br. Rudnyánszky Gyula, Makray Sándor ref. püspökhelyettes, dr. Illés Gyula, Kovács Kálmán unit. püspöki titkár, dr. Mikó Lőrincz, dr. Vékás Lajos, Matskásy Pál, Káddár János, dr. Nagy László, Torday József, Kispál László stb.,

A legnagyobb bizalommal lehet tehát e biztosító intézet iránt.

Röviden itt új biztosítást, vagy hozza át ide máshol kötött régi biztosítását.

Érdeklődők forduljanak a „MAGYAR NÉP” kiadóhivatalához.

Jelentkezzenek azonnal azok az olvasóink és külső munkatársaink, akik szép jövedelemmel a Minerva Biztosító vidéki képviselői akarnak lenni!